

Frakt av flytende skadelige og farlige stoffer i bulk på OSV

Innhold

1	Generell informasjon om transport i bulk og IMO Res. A.673(16).....	1
1.1	IMO Res. A.673(16) versus IBC koden	1
1.2	Regelverk knyttet til IMO A.673(16).....	2
1.3	Dokument for frakt av HNLS.....	2
1.3.1	P&A manual.....	2
1.3.2	SMPEP.....	3
1.3.3	HNLS-sertifikatet	3
1.3.4	Addendum	3
1.3.5	Produktliste	3
1.4	Hva regnes som frakt i bulk.....	3
2	Flytende skadelige og farlige stoffer	4
2.1	Kategorisering av flytende stoffer for transport i bulk.....	4
2.2	Evaluerte stoffer	4
2.3	Stoffer som kan fraktes på OSV.....	4
2.4	Stoffer som faller utenfor omfanget av IMO Res. A.673(16)	5
2.5	Veiledning kring "nye" HNLS på OSV.....	5
3	Revisjonen av IMO Res. A.673(16)	5
4	Relevante rundskriv.....	6

1 GENERELL INFORMASJON OM TRANSPORT I BULK OG IMO RES. A.673(16)

I utgangspunktet skal skip som ønsker å transportere flytende farlige og skadelige stoffer (HNLS) i bulk følge IBC kodenⁱ. I dag har skip som brukes i støttefunksjoner i petroleumsvirksomhet offshore (OSV) også mulighet å benytte IMO Res. A.673(16) med endringerⁱⁱ heretter nevnt som resolusjonen.

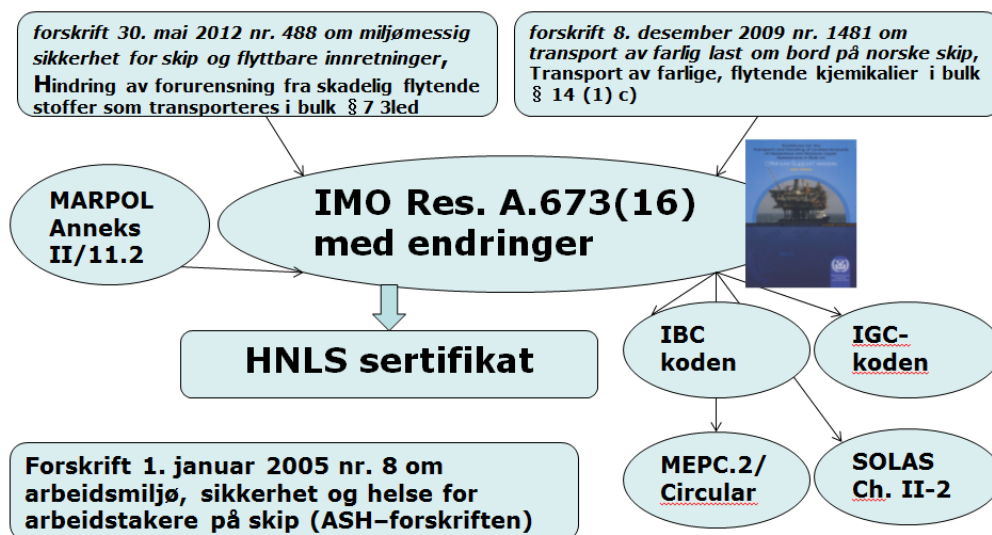
1.1 IMO Res. A.673(16) versus IBC koden

Hensikten med resolusjonen er å minimere risikoen for skipet, dets mannskap og miljøet med hensyn til sikker transport og hindring av forurensning når flytende væsker fraktes på OSV.

Grunnfilosofien i denne er å ta utgangspunkt i standarder for kjemikalietankere, men tilpasse disse til OSV spesielle design og konstruksjon. Avvik kompenseres med operasjonskrav og begrensninger i mengde og hvilke stoffer som kan fraktes.

Selvsagt finns det en del store byggetekniske og operasjonelle forskjeller mellom standarden gitt i IBC koden og resolusjonen, men like viktig å bemerke er forskjellene i opplæring av mannskapet. STCW koden, Part A og Bⁱⁱⁱ stiller ekstra krav til opplæring for mannskap på kjemikalietanker mens det ikke er tilsvarende for mannskap om bord på OSV. Likevel skal det understrekes at i følge skipssikkerhetsloven, § 6 er det reders plikt å se til at mannskapet har tilstrekkelig opplæring for å kunne utføre arbeidsoppgavene om bord på en sikker måte.

1.2 Regelverk knyttet til IMO A.673(16)

Over vises et skjematisk bilde over regelverkene i tilknytning til resolusjonen.

Norsk regelverk

Norge har gjort resolusjonen gjellende dels gjennom forskrift for miljømessig sikkerhet^{iv}, som dekker miljøaspektet og dels gjennom forskrift om transport av farlig last^v, som dekker sikkerhetsaspektet.

I tillegg gjelder også forskrift om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for arbeidstakere på skip^{vi}, der spesielt kapittel 11 om kjemikalier er aktuelt i denne sammenhengen.

Internasjonalt regelverk

Internasjonalt er resolusjonen hjemlet gjennom MARPOL Annex II. Resolusjonen viser i sin tur både til IBC koden og IGC koden^{vii}. Den siste omhandler frakt av flytende gaser i bulk, dog er det få forsyningskip som har mulighet til dette. Resolusjonen henviser også direkte til brannkrav for tankers i SOLAS kapittel II-2.

1.3 Dokument for frakt av HNSL

1.3.1 P&A manual

Alle fartøy som skal frakte HNSL i bulk skal ha en godkjent "Procedures and Arrangements Manual", P&A manual med relevante tegninger om bord. For OSV skal minst følgende tegninger være vedlagt:

- Systemtegninger for aktuelle systemer
- Mannhullsplan
- Generalarrangement

- Tankplan
- Tegning for Ballast system
- Tegning for Ventilasjonssystem
- Tegning for Tank wash system (om aktuelt)
- Tegning for Slope system (om aktuelt)
- Tegning for Tank sounding og High-level alarm (om aktuelt)

1.3.2 SMPEP

Fartøyet skal også ha en godkjent "Shipboard Marine Pollution Emergency Plan for Noxious Liquid Substances", SMPEP om bord. Manualen skal være på utarbeidet etter veiledningen gitt i MEPC.85(44). SMPEP kan kombineres med SOPEP for fartøy som også har krav til å ha denne om bord. For klassede fartøy er SMPEP/SOPEP delegert til klassen.

1.3.3 HNLS-sertifikatet

OSV som skal frakte HNLS i bulk skal ha et godkjent HNLS-sertifikat - "Certificate of Fitness issued under the Guidelines for the Transport and Handling of Limited Amounts of Hazardous and Noxious Liquid Substances in Bulk on Offshore Support Vessels".

OSV som kun skal frakte skadelige stoffer, det vil si stoffer med kun forurensningsfare, kan i følge resolusjonen ha et "International Pollution Prevention Certificate for the Carriage of Noxious Liquid Substances in Bulk" men Sjøfartdirektoratets praksis er at utstede HNLS-sertifikat også for disse fartøy.

1.3.4 Addendum

Til sertifikatet kan det utstedes et Addendum som gir tillatelse til å frakte stoffer som Norge har inngått trepartsavtaler for.

1.3.5 Produktliste

Allerede i begynnelsen av byggeprosessen for et OSV er det nødvendig å se på føringsbetingelsene til stoffene som et fartøy er tenkt å frakte. Derfor ønsker vi at en produktliste sendes inn til oss i tidlig stadier. Denne produktlisten kommer senere å ligge til grunn for de stoffer som Sjøfartdirektoratet fører inn i HNLS-sertifikatet eller et Addendum til dette eller eventuelt gi en spesiell aksept for frakt i kun norske farvann.

Om rederiet senere ønsker å frakte andre stoff så kan disse legges til i etterkant forutsatt at føringsbetingelsene for stoffet er oppfylt. Produktlisten som skal inneholde:

- Hvilke farlige og skadelige stoffer som ønskes fraktes med korrekt føringsnavn
- Hvilke respektive tanker som stoffene ønskes å fraktes i
- Hvilke tanker som har et uavhengig visuelt og hørbart høynivåmåler i henhold til IBC-koden 15.19.6
- Maksimal egenvekt som hver tank er godkjent for

1.4 Hva regnes som frakt i bulk

Transport av HNLS reguleres som å være i bulk så fort det pumpes til eller fra et tankarrangement om bord, uansett om tankene er integrerte under dekk eller portable på dekk. Dette inkluderer også frakt av en tank som tas om bord full for så å bli tømt mens den er om bord. Det understrekes at IMDG koden regulerer kun transport av farlig gods i pakket form, det vil si at emballasjen inklusive innhold lastes og losses i sin helhet.

Portable tanker

Likevel kan portable tanker som oppfyller kravene til emballasjen i koden brukes. Arrangementet i forbindelse med tankene har samme krav som de integrerte tankene og både arrangementet og prosedyrer skal beskrives i fartøyets P&A manualen. Om et slikt arrangement kun skal være om bord i en begrenset periode kan et tillegg til fartøyets P&A manual på samme form som fartøyets manual aksepteres separat av Sjøfartsdirektoratet eventuelt klassen. På samme måte som for alle andre stoffer fartøyet skal frakte må også de som skal fraktes i portable tanker på dekk være listet i fartøyets sertifikat.

2 FLYTENDE SKADELIGE OG FARLIGE STOFFER

2.1 Kategorisering av flytende stoffer for transport i bulk

Alle flytende stoffer som skal fraktes i bulk skal være klassifisert og kategorisert og gitt føringsbetingelser i henhold til Regel 6 i MARPOL Vedlegg II. For stoffer som ikke er vurdert kan et trepartsavtale opprettes mellom de involverte landene; avskiperland, mottakerland og flaggstat. Det er produsentens ansvar å klassifisere produktet og det er Administrasjonen i avskiperlandet som initierer avtalen. Klassifiseringen skal utføres i henhold til IMOs MEPC.1/Circ.512. En veiledning for hvordan dette gjøres ligger på IMOs hjemmeside: <http://www.imo.org/OurWork/Environment/PollutionPrevention/ChemicalPollution/Documents/References%20to%20related%20information%20and%20recommendations.pdf> For videre informasjon vedrørende klassifisering og kategorisering av stoffer henvises til Sjøfartsdirektoratets underavdeling for Internasjonalt miljø- og sikkerhetsarbeid.

2.2 Evaluerte stoffer

De stoffer som er evaluert av IMO er listet i enten

- IBC koden kapitel 17 eller 18;
- MEPC.2/Circular som oppdateres i desember hvert år, det siste er MEPC.2/Circ.19; eller
- På IMOs hjemmeside, finns informasjon om de trepartsavtaler som har opprettes etter det siste MEPC.2/Circular:
<http://www.imo.org/ourwork/environment/pollutionprevention/chemicalpollution/pages/tripartiteagreements.aspx>

Alle teknisk rene produkter som skal fraktes i bulk skal ha et produktnavn som fremkommer av kolonne a i IBC koden kapitel 17, IBC koden kapitel 18 eller MEPC.2/Circular Annex 1. Blandinger av stoffer kan fraktes under et handelsnavn som fremkommer av MEPC.2/Circular Annex 2, 3 og 4. Disse føringsnavn skal fremkomme av et fraktdokument.

I listene oppsummeres de føringsbetingelser som må være oppfylt for at stoffet kan fraktes i bulk. Her finnes blant annet krav til fartøyets design, spesifikke krav til tanken og arrangementet omkring tanken og ekstra operasjonelle krav for de ulike stoffene. Fartøyet skal oppfylle føringsbetingelsene for de stoffene de ønsker å frakte.

2.3 Stoffe som kan fraktes på OSV

De farlige og skadelige flytende stoffene som i begrensende mengder kan fraktes på et OSV i bulk er gitt av resolusjonen punkt 1.2.2, det vil si stoffer som enten er:

- Listet i resolusjonenes Appendix 1, eller

- De stoffer som av miljø- eller sikkerhetsgrunner er definert i IBC-koden med føringsbetingelsen skipstype 3 med unntak av de giftige stoffene som har føringsbetingelser i henhold til IBC koden 15.12.

Skipstype 1, 2 og 3 er de standarder knyttet til skadestabilitet, tankplassering og tankstørrelser i IBC koden, som en kjemikalietanker skal være designet etter. Skipstype 1 har strengest krav til forurensning og sikkerhet.

Et fartøy kan kun frakte et produkt hvis det er oppført i dets sertifikat, addendum til sertifikat eller hvis en særskilt tillatelse er gitt.

Om stoffene ikke er listet i noen av følgende bør man først kontrollere om stoffet/blandingen er listet i noen av listene nevnt i punkt 2.2 over eller i IBC koden kapittel 19 som inneholder synonymer til produktnavnene i IBC kodens kapittel 17 og 18. Om stoffet ikke finns i disse listene så anbefales det å ta kontakt med kjemikalieprodusenten. Se også punkt 2.1 over.

2.4 Stoffer som faller utenfor omfanget av IMO Res. A.673(16)

For skip i innenriks fart har Sjøfartsdirektoratet i særlige tilfeller etter skriftlig begrunnet søknad fra rederiet gjort unntak for frakt av stoffer som faller utenfor omfanget til IMO Res. A.673(16) på OSV. Sjøfartsdirektoratet kan vurdere å gi unntak dersom det er tilstrekkelig begrunnet at kravene ikke er vesentlig for det spesifikke produktet og at det anses sikkerhetsmessig forsvarlig å frakte det på OSV, eller dersom det er begrunnet at kompensierende tiltak vil opprettholde samme sikkerhetsnivå som kravene det søkes unntak fra.

2.5 Mer veiledning om frakt av "nye" HNLS på OSV

Sjøfartsdirektoratet har i lengre tid sett et økende behov for veiledning omkring flytende stoffer som ønskes å fraktes i bulk på OSV. I slutten av august 2013 det ble holdt et dagseminar på Sjøfartsdirektoratet der et av teamene var frakt av "nye" HNLS på OSV.

En mer beskrivende veiledning kan man finne i presentasjonen om "Nye" kjemikalier på OSV-Sjøfartsdirektoratet", se <http://www.sjofatsdir.no/om-direktoratet/aktuelt/nyheter/stor-interesse-for-farlige-returlaster/>.

3 REVISJONEN AV IMO RES. A.673(16)

IMO satt for tre år siden i gang et arbeid som skal ende opp i et nytt regelverk for OSV som skal frakte HNLS i bulk. Norge deltar aktivt i dette arbeidet som drives i IMOs underkomiteene, PPR (tidligere BLG). Det er enighet om at arbeidet skal ende opp i en ny kjemikalie-kode for forsyningskip, foreløpig kalt IOSVCC (International Offshore Support Vessel Chemical Code). Hovedformålet med revideringen er å oppdatere dagens regelverk, slik at det bedre gjenspeiler utviklingen offshorenæring har gjennomgått de siste årene. I tillegg skal det tas høyde for fremtidens behov. Se videre artikkel i Navigare 4/2013, <http://www.sjofatsdir.no/om-direktoratet/arsmelding/navigare/>

4 RELEVANTE RUNDSKRIV

- Veiledningsrundskriv RSV 03-2012
Krav til fast slukkesystem på dekk ved frakt av begrensede mengder farlige og skadelige brennbare stoffer i bulk på forsyningsfartøy.
Sjøfartsdirektoratet vil i denne sammenheng opplyse om at vi har akseptert revisjon juli 2012 av DNVs regler for LFL* klassen som ekvivalente krav til de i resolusjonen.

ⁱ International Code for Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemical in Bulk, jf. MARPOL Annex II og SOLAS kapittel VII, Part B

ⁱⁱ Guidelines for the transport and handling of limited amounts of hazardous and noxious liquid substances in bulk on offshore support vessels

ⁱⁱⁱ International Convention on Standards of Training, Certification and Watch Keeping for Seafarers

^{iv} FOR-2012-05-30-488, § 7 3led <http://www.lovdatabank.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20120530-0488.html>

^v FOR-2009-12-08-1481, § 14(1)c) <http://www.lovdatabank.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20091208-1481.html>

^{vi} FOR-2005-01-01-8 <http://www.lovdatabank.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20050101-0008.html>

^{vii} International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Liquefied Gases in Bulk